

Η ΠΑΛΗΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά
τὴν 8 Φεβρουαρίου 1970
καὶ ὥραν : 22.30 -23.00

Τὴν ἐκπομπὴν παρουσιάζ-
ουσι οἱ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
καὶ ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥ-
ΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦν ἡ ΚΛΕΙΩ
Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ .

Α.δ. 53

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σκέφτηκα ἓνα θέμα, ἀγαπητέ μου Δημήτρη, πού δέν ἔτυχε ποτέ νά τό συζητήσωμε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά τό κουβεντιάσωμε τώρα Γιάγιο. Τί θέμα εἶναι ; 'Αθηναϊκό ;
ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μοιραίως θά εἶναι καὶ ἀθηναϊκό, ἀφοῦ ἀνθίζει σέ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Τό θέμα τῆς ἀπάτης ἢ μάλλον τό θέμα τῆς ἀπάτης μέ πρόσχημα, τῆς συγκεκαλυμμένης ἀπάτης.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιά ἐξηγήσου σαφέστερα Γιάγιο. Μοῦ τὰ λές μπερδεμένα. 'Απάτη μέ πρόσχημα ; Κάθε ἀπάτη γιά νά πετύχη, πρέπει νά σκεπάζεται μέ κάποιο πρόσχημα. Τί ἀκριβῶς ἐννοεῖς ; Τί εἶδους ἀπάτη ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιά μικροαπάτες σοῦ μιλω. Νά, χτές σέ κάποια ἐφημερίδα ἐδιάβαζα ὅτι συνελήφθη μιὰ γυναῖκα διότι ἐξηπάτα τοὺς ἀφελεῖς μέ μαντεῖαν διά τοῦ καφέ. Τέτοιες μικροαπάτες γινόντουσαν σέ παλαιότερα χρόνια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Αν γινόντουσαν ; Μά ἀφοῦ ἔχομε μιλήσει καὶ ἔχομε παραδεχθεῖ τὴν ἀφέλεια τῆς παληᾶς 'Αθήνας, μπορούσαν νά μὴν ὑπάρχουν καὶ οἱ πονηροὶ καὶ οἱ ἐξυπνάκηδες πού θά ἐκμεταλλευόντουσαν αὐτὴν τὴν ἀφέλεια ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πολύ σωστά. "Ἐχεις δίκαιο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καὶ θυμᾶμαι μέ τὴν εὐκαιρία αὐτή, τόν μάγο τῆς ὁδοῦ Φερρών. Ξέρεις ποῦ εἶναι ἡ ὁδὸς Φερρών. 'Αρχίζει ἀπὸ τὴν Πατησίων ἀπέναντι στὴν Λεωφόρο 'Αλεξάνδρας καὶ τελειώνει 'Αχαρνῶν.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ναί, τήν ξέρω τήν όδόν Φερρών. Κοντά στήν πλατεία Κυριακού.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς. 'Εκει λοιπόν στήν όδόν Φερρών, στό τμήμα του δρόμου μεταξύ Τρίτης Σεπτεμβρίου καί 'Αριστοτέλους, βρισκότανε τό σπίτι του Μάγου.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τό σπίτι του μάγου ; "Ετσι ήτανε γνωστό ; Τό σπίτι του Μάγου ; Αύτή ή ιστορία πότε τήν τοποθετείς ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πενήντα έξήντα χρόνια πριν, επί μιá ολόκληρη δεκαετία, μεταξύ 1910 καί 1920. Λοιπόν τό σπίτι του μάγου, ήτανε πασίγνωστο σέ όλη τήν 'Αθήνα, πρώτα # πρώτα γιατί ήτανε τό μόνο καί τό πρώτο φυσικά ξύλινο σπίτι πού έγνώρισε ή 'Αθήνα. Θυμάμαι καλά ότι ήτανε ένα ωραιότατα κατασκευασμένο ξύλινο σπιτάκι, βαμμένο πράσινο, τό χρώμα της έλπίδος...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Συμβολικό καί αυτός Μάγος ήτανε ό άνθρωπος καί έπρεπε νά δίνη τήν =ελπίδα στους πελάτες του.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν ξέρω αν ό μάγος της όδου Φερρών τό είχε σκεφτεί αυτό, μά θυμάμαι πολύ καλά ότι τό ξύλινο σπιτάκι του Μάγου ήτανε πράσινο καί τοποθετημένο λίγο ψηλότερα από τά άλλα σπίτια, γιατί τό οικόπεδο στό μέρος εκείνο έσχημάτιζε μικρό λόφο ύψους δύο τριών μέτρων. 'Υπήρχε μιá μικρή στενή πέτρινη σιάλα πού οδηγούσε στό πράσινο σπιτάκι του Μάγου.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τί έκανε αυτός ό Μάγος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Που νά ξέρω Γιάγκο ; "Ημουνά πολύ μικρός τέτε γιά νά μέ απασχολούν ζητήματα αίσθηματικά πού νά γυρεύανε μαντική βοήθεια. "Ομως θυμάμαι πολύ καλά, ότι περνούσαμε όταν είμαστε παιδιά, έξω από τό σπίτι του Μάγου μ'ένα δέος. Καί μάλιστα φιθυρίζαμε ; Παιδιά τό σπίτι του Μάγου... Δρόμο... Καί παίρναμε όρδο γιά νά περάσωμε τρέχοντας μπροστά από τό σπίτι του Μάγου της όδου Φερρών
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τελικά δέν μάθατε ποτέ τί έκανε αυτός ό μάγος της όδου Φερρών ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πώς όχι ; 'Ακούγαμε διάφορα κουτσομπολιά της γειτονιάς ότι αυ-

τός ο μάγος έκανε πράγματα και θαύματα. Εύρισκε πάντα τής αληθειες για τον καθένα που τον συμβουλευοτανε και ο κόσμος τον πίστευε, γιατί αφού εύρισκε τά παρελθόντα και τά 'λεγε σωστά, έως και τά μάλλοντα που προφήτευε να ήτανε κι' αυτά σωστά.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Πολύ φυσικό, άφέλεια χωρίς πίστι δεν δικαιολογείται.
Κάποια φορά όμως παρά λίγο να τήν πάθη ο μάγος της όδοϋ Φερρών. Κάποιος τον κατήγγειλε στο Τμήμα Χωροφυλακής της περιφέρειας του ότι ήτανε άγύρτης και άπατεών και έκμεταλλευότανε τήν άφέλεια των εύπίστων. Ο διοικητής του τμήματος ήτανε μοίραρχος της Χωροφυλακής. "Εστειλε κι' έκάλεσε τον μάγο για τήν έπομένη. Ο μάγος τά χρειάστηκε. Κατάλαβε ότι κάποιος τον είχε καταγγείλει και έπειδή αυτός ο μάγος είχε ένα στενό του φίλο υπάλληλο στο 'Υπουργείο 'Εσωτερικών, πήγε πρώτα να βρη τον φίλο του για να ιδη ποιός ανώτερος θα μπορούσε να μιλήση στον Διοικητή. Πως τον λένε τον μοίραρχο; ρώτησε ο φίλος του. 'Ιωαννίδης. Νομίζω 'Αλκιβιάδης 'Ιωαννίδης. "Α, θεωρεΐται λαμπρός άξιωματικός αφού υπεγράφη διάταγμα προαγωγής του σε ταγματάρχη. Τό ξέρει αυτός; έρώτησε ο μάγος. "Οχι άκόμη άπαντα ο φίλος. "Εγιναν μερικές προαγωγές κατ' έκλογήν. Και δεν ξέρεις κανέναν που μπορεί να του μιλήση; "Αδικα φάχνεις του ειπε ο φίλος. Εΐναι σοβαρός, άστηρός στο καθήκον του και δεν μιλιέται από κανέναν. Ουτε από τον 'Υπουργό.
'Απελπισμένος ο μάγος πήγε τήν έπομένη στον Διοικητή. Παρουσιάσθηκε και ο Διοικητής άρχισε να τον έπιπλήττη: "Ωστε έτσι; Κάνεις τον μάγο και κοροϊδεύεις τον κόσμο; Να σταματήσης αυτήν τήν δουλειά γιατί άλλοιως θα σε στείλω στον Είσαγγελέα επί άγυρτεία... Μάλιστα κύριε Διοικητά, ειπε ο μάγος φοβισμένος. Και πές μου, ρώτησε πάλι ο Διοικητής, γιατί κοιταξεις

Έτσι τὰ χέρια μου... Μὲ συγχωρεῖτε κύριε Διοικητά, μὰ ἀπὸ ἐπαγγελματική συνήθεια κοιτάζω ὅλα τὰ χέρια καὶ βλέπω τὰ μέλλοντα καὶ τὴν τύχη τοῦ καθενός. Καὶ στὰ δικὰ μου χέρια τί βλέπεις; Ὅτι σὲ μιὰ ἢ δύο ἡμέρες θὰ ἔχετε μιὰ πολὺ εὐχάριστη εἶδησι... ἤμωσε ὁ Διοικητὴς καὶ ἔδωξε τὸν μάγο μὲ τὶς κλωτσιές.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μαντεύω τὴν συνέχεια. Τὴν ἐπομένη ὁ Διοικητὴς μοίραρχος θὰ διέβασε στίς ἐφημερίδες τὴν προαγωγή του στὸν βαθμὸ τοῦ ταγματάρχου.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἄκριβῶς ἔτσι ἔγινε...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' ἔντε τώρα νὰ βγάλῃς ἀπὸ τὸ μυαλό τοῦ Διοικητοῦ ὅτι ὁ μάγος δὲ εἶχε μαντέφει σωστά τὴν προαγωγή του...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα φίλε μου. Κάλεσε πάλι τὸν μάγο στὸ Τμήμα καὶ τοῦ εἶπε: Ἡ ἐξουσία ἐπέσθη ὅτι ἀσκεῖς λαμπρὰ τὸ ἐπάγγελμά σου. Ἄντε στὸ καλὸ καὶ ἂν τυχόν κανένας σὲ ἀπειλήσῃ, νὰ ῥθῆς σ' ἐμένα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἔχω ἀκούσει καὶ γιὰ μιὰ ἄλλη μάγισσα, μιὰ φλυτζανοῦ ἀρμένισσα ἀπὸ τὴν Σμύρνη... Νομίζω πὼς τὴν λέγανε Σουρπουῖτσα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια, ἡ γνωστὴ Σουρπουῖτσα ἡ Σμυρνηά. Κατοικοῦσε στὰ Πετράλωνα καὶ εἶχε μερικὲς διμοιρίες γάτες στὸ σπίτι της. Τί γινότανε στὰ Πετράλωνα δὲν λέγεται. Ἀμάξια ἰδιωτικὰ κατεβαίνανε στὰ Πετράλωνα μὲ διάφορες κυρίες τῆς Ἀθήνας ποὺ πηγαίνανε νὰ μάθουν τὴν τύχη τους ἀπὸ τὸν καφέ. Πασίγνωστη σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα εἶχε γίνει ἡ Σουρπουῖτσα ἡ φλυτζανοῦ ἡ Σμυρνηά.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τότε λοιπόν, πρὸς τιμὴν τῆς Σουρπουῖτσας τῆς Σμυρνηᾶς, ἀξίζει νὰ θυμηθοῦμε κανένα παλαιὸ σμυρνεῖο τραγούδι ἀπ' ἐκεῖνα ποὺ τραγουδήθηκαν πολὺ καὶ στὴν Ἀθήνα. Ἡ φίλη μας ἡ Κλειώ θὰ μᾶς θυμίσῃ τὸ Σμύρνη πατρίδα μου γλυκειά...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μὲ συνοδεία πιάνου)

Σὰν ἄστρο γλυκοφώτιστο
θὰ λάμπῃς στὴν καρδιά μου
Παρηγοριά στὴν θλίψι μου
κι' ἐλπίδα στὴν κρδιά μου

Σμύρνη πατρίδα μου γλυκειά
χαριτωμένη χώρα
γιὰ νὰ σὲ βγάλω ἀπὸ τὸν νοῦ
ποτέ δὲν θὰ ῥθῆ ὦρα.

Μέσ' τήν καρδιά μου άνθίζουνε
λουλούδια χίλια δσα
χίλιες γλυκειές ένθυμησες
πού δέν τς λείει ή γλώσσα.

Μ' άπ' όλες πιό καλύτερη
κι' άπ' όλες πιό μεγάλη
μου ξεπετα όλόδροσο
της Σμύρνης τ' άπρογιάλι...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Φυσικά Γιάγκο, αυτός ό περιλάλητος Μάγος της όδου Φερρών και ή Σουρπουίτσα ή έρμένισσα, ήτανε δείγματα μόνο της άπάτης μέ τήν μέθοδο της Μαντείας στα παλιά άθηναϊνά χρόνια. Κάθε τόσο και μία χαρτομάντισσα ή μία καφετζού γινότανε της μόδας και έτρχε ό κόσμος σ' αυτήν. @
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Και αυτές θά θησαυρίζανε βέβαια. Πόσο παίρνανε για τον καφέ τότε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Ό τι θέλανε, ανάλογα μέ τον πελάτη. Καταλαβαίνανε από τό ντύσιμό του τήν οικονομική του έπιφάνεια και ανάλογα κτυπούσανε. Τό τάλληρο, πέντε δραχμές ήτανε συνηθισμένη ταρίφα. Όμως υπήρχαν μάντισσες που έπαιρναν και δένα και είκοσι πέντε δραχμές για να πουνε τον καφέ σε μία πλούσια πελάτισσα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Τό κόλπο το υς ήτανε συνηθισμένο. Στο σαλόνι της άναμονής, είχανε πάντα μία δική τους γυναίκα που έπιανε κουβέντα μέ τήν πελάτισσα και τήν ξεφάχνιζε... μάθαινε μερικά της μυστικά μέ τρόπο, τά έλεγε στην μάντισσα και εκείνη ύστερα τά άνεκάλυπτε στο φλυτζάνι. Και τά τάλληρα πέφτανε βροχή.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Νά σιεφτης Γιάγκο ότι σε μία έποχή που τό φωμί είχε σαράντα λεπτά ή δυά, αυτές οι μάντισσες, φλυτζανουδες, χαρτουδες και μερικές που ρίχνανε τά κουκιά - άλλο είδος μαντείας κι' αυτό - κερδίζανε δένα και είκοσι τάλληρα τήν ήμέρα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Μεγάλη υπόθεσις. Και όλες αυτές είχανε στα σπίτια τους σε συνολικές βέβαια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Πάντα σε συνολικές κι' έτσι γινόντουσαν γνωστές, μέ τό όνομα της περιοχής.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Όπως ή Σουρπουίτσα ή άρμένισσα ή Πετραλωνίτισσα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Η βλάχα ή 'Αγγέλω ή μαρουσιώτισσα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μή μου πῆς ότι οί άθηναίτες πηγαίνανε στό Μαρούσι γιά νά μάθουνε τήν τύχη τους.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πηγαίνανε όπως κατεβαίνανε στά Ταμπούρια του Πειραιώς γιά νά βροῦνε τήν καπετάνισσα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί ήτανε αύτή ή καπετάνισσα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Η χήρα ενός καπετάνιου πού ταξύδευε μέ ίστιφορό καί εΐχε πνιγεί. Τήν νύχτα πού τό ίστιφορό του άτυχοῦς καπετάνιου εΐχε ναυαγήσει, ή χήρα γυναίκα του εΐχε ίδεί ένα σχετικό όνειρο. Ταραγμένη τό εΐπε στό πρωΐ στην γειτονιά της. Μετά δύο μέρες έφτασε ή εΐδησις του ναυαγίου του ίστιφορού...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καταλαβαίνω 'Από τό περιστατικό αύτό ή χήρα του ναυτικού έβγαλε τήν φίρμα της. Καί έρχισε νά μαντεύη τά μέλλοντα γιά τόν καθένα. "Εξω όμως από φλυτζανοῦδες καί χαρτοῦδες, υπήρχαν καί άλλες ειδικότητες μαντείας ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οί μολυβοῦδες...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μ ο λ υ β ο ῦ δ ε ς ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Λυώνανε μολύβι, όπως συνηθίζεται στην νύχτα του κλήδωνα καί από τό σχήμα πού έπαιρνε τό μολύβι όταν τό ρίχνανε λυωμένο καί καπτό σε κρυσ νερό, έξηγούσανε τήν τύχη του καθενός.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γιά τά όνειρα ; 'Ονειροκρίτισσες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλές. Σε κάθε μάντρα, σε κάθε αύλή σχεδόν υπήρχε καί μιá γρη῏ πεπειραμένη πού έξηγοῦσε τά όνειρα. Αύτές οί καιόμενες ήτανε φτηνές. Τρεις τέσσερις δεκάρες, κανένα πενηνταράκι τό πολύ καί ήτανε έτοιμες νά σου αναλύσουν τό όνειρο μέ τό νῦ καί μέ τό σΐγμα. Καί ήτανε γνωστή μιá μαμή άγράμματη, πού έλεγε ότι ξηγάει τά όνειρα μέ τό σῦ καί μέ τό νῦγμα...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Μιά και πιάσαμε κουβέντα για τέτην άφέλεια τής εποχής, θέλω να θυμηθούμε και άλλες κοινές και γνωστές άπάτες.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** "Όσες θέλεις Γιάγκο. "Όμως πριν προχωρήσαμε άξίζει να θυμηθούμε και κανένα παλαιό τραγούδι...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Τό τρελλοκόριτσο θά νās θυμίση ή κλειώ. Τό τρελλοκόριτσο είναι ένα από τά ωραιότερα λαϊκά τραγούδια τής προπερασμένης γεννεάς.
- ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ** (μέ συνοδεία πιάνου) "Αχ τί θά γενθού που έμπλεξα ό δύστυχος
μ' έσέ τό τρελλοκόριτσι και πεισματάρικη
Μέ τό τρελλό τό πεΐσμα σου
μέ κάνεις φως μου να χαθώ
άφ' ού δέν ήξερα ό δύστυχος
πώς ήσουν α ζηλιάρικο...
Τί άπελπισιά, μέ πιάνει όταν θυμηθώ
σαν μου 'λεγες πως μ' άγαπās
μικρό ναζιάρικο !
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Και τώρα που θυμηθήκαμε τό τρελλοκόριτσο ας θυμηθούμε και τούς άφελεις και άνόητους άθηναίους που γινόντουσαν θύματα τής άπάτης.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Ξέρω ότι υπήρχαν οι παπατζήδες... 'Ολόκληρη συνομοταξία άπατεώνων μέ τήν τράπουλα. 'Εδω ό παπās, έκει ό παπās... Που είναι ό παπās ; Παπās ήτανε ό ρήγας. Σ' όλον τόν κόσμο ό ρήγας τής τράπουλας έχει τίτλο βασιλικό ; Ρήγας στην γλώσσα μας, ρουά στα γαλλικά, κατνιχ γερμανικά, κίνγκ στα έγγλέζικα, ρέ στα ιταλικά. Τί περίεργο που είναι στή μάγικη γλώσσα ό ρήγας μέ λέγεται παπās... 'Εδω ό παπās, έκει ό παπās. που είναι ό παπās ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** 'Επιτηήδειοι ταχυδακτυλουργοί ήτανε αυτοί οι παπατζήδες. Ρίχνανε τά τρία χαρτιά άνεστραμένα από τήν όπίσθιά τους έπιφανεια, μέ τέτοιο τρόπο ώστε τό θυμα, ήτανε βέβαιο ποιό χαρτί ήτανε ό ρήγας. Και ποντάριζε ό τι ήθελε στό χαρτί αυτό.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί τελικά δέν ἦτανε αὐτό τό χαρτί ὁ ρήγας. φαντάζομαι ὅμως ὅτι θύματα τῶν παπατζήδων ἦτανε μάλλον ἀφελεῖς ἐπαρχιώτες ποῦ κίνανε τοὺς ἔξυπους ; Καί ὅσο δέν βρίσκανε τὸν παπᾶ, τόσο πεισματώνανε καί βουτούσανε στήν ζημιᾶ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάθε μέρα, μά κάθε μέρα σέ χρόνια παλαιότερα διάβαζε κανεῖς τήν σύντομη εἰδησι στήν ἐφημερίδα. "Αγνωστος ἀφήρεσε ἀπό τὸν Τάδε, δραχμάς διακοσίας διὰ τῆς μεθόδου τοῦ παπᾶ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἶχαμε λοιπόν μιᾶ τάξι ἀπατεώνων τοὺς παπατζήδες. "Ὁμως ἔχω ἀκούσει καί τοὺς μανιταριτζήδες... Τί ἦτανε ^{αὐτοῖ} αὐταῖ οἱ μανιταριτζήδες ; "Ἐχω διαβάσει ὅτι ἔκλεβαν διὰ τῆς μεθόδου τοῦ μανιταριου... Τί ἦτανε τὸ μανιτάρι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τὸ μανιτάρι ἦτανε ἓνα ^{πυζαρι} πορτοφόλι γερμάτο καί φουσκωμένο μέ κομμάτια ἀπό ἐφημερίδες. Ὁ μανιταριτζής, πετούσε κάπου τὸ πορτοφόλι στὸν δρόμο, σ' ἓνα στενὸ ἐρημοσόκακο ὅπου δέν περνοῦσαν πολλοί καί ἤξερε ὅτι κάποιος ἀφελῆς θά περνοῦσε, κατὰ προτίμησιν ἐπαρχιώτης... Αὐτὸς παραφύλαγε. Ὁ ἐπαρχιώτης ἔβλεπε τὸ ἔκθετο πορτοφόλι καί τὸ σήκωνε κοιτάζοντας γύρω του μήπως τὸν εἶδε κανεῖς. "Ἐκείνη τήν στιγμή κατέφθανε ὁ μανιταριτζής κουμπάρε ἐγὼ τὸ εἶδα πρῶτος τὸ πορτοφόλι... "Ἐγὼ τὸ εἶδα κουμπάρε ἀφοῦ τὸ σήκωσα καί πρῶτος... "Ὁχι ἐγὼ τὸ εἶδα, ὄχι ἐγὼ τὸ εἶδα... Τέλος ὁ μανιταριτζής ἐπρότεινε : Νά τὸ παραδώσωμε στήν Ἀστυνομία. Ὁ ἐπαρχιώτης ποῦ εἶχε βρεῖ φουσκωμένο πορτοφόλι νόμιζε πὼς ἔχανε τήν τύχη του... Γιατί νά τὸ παραδώσωμε κουμπάρε ; Δέν τὸ μοιραζόμαστε ; Νά τώρα τί λές, τοῦ ἀπαντοῦσε ὁ ἄλλος. Ν' ἀρχίσωμε νά μετᾶμε ἑκατοστάρινα στὸν δρόμο ; Νά μᾶς καταλάβουνε καί ἄλλοι. "Ἄντε δός μου δύο τρία ἑκατοστάρινα μιᾶ καί τὸ εἶδες πρῶτος καί νά στρίβωμε. Καί ὁ ἐπαρχιώτης εὑρίσκει τήν λύσι συμφέρουσα, ἀφοῦ τὸ πορτοφόλι ἦτανε παραγεμισμένο... "Ἐδινε τὰ τρία ἑκατοστά-

ρινα καί ὁ λοποδύτης γινότανε λαγός...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θαντάζομαι τήν κατάπληξι τοῦ αγαθοῦ ἐπαρχιώτη ὅταν θ' ἐκκοιγε ἀργό-
τερα τό πορτοφόλι καί θά ' ῥισκε ἀποκόμματα ἀπό ἐφημερίδες...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό πορτοφόλι αὐτό ἐλέγετο **μ α ν ι τ ἄ ρ ι** ἐπειδή νά ποῦμε
βρισκότανε στόν ὁρόμο τυχαίως, ὅπως φύτρώνει ἕνα μανιτάρι...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ " Ἄλλη τάξις ἀπάτης ; οἱ πορτοφολάδες βέβαια...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἰδικοί στό ξάφρισμα πορτοφολιῶν μέσα σέ συνωστισμό, σέ τράμ, σέ
λεωφορεῖα καί πρό πάντων στίς βιτρίνες ὅπου χαζεύουν κυρίως γυ-
ναῖκες. Ὑπῆρ ε ὅμως καί μιᾶ ἄλλη τάξις ^{ἀπὲρ ἀξίαν} ~~ἀπὲρ ἀξίαν~~ ; οἱ πεσικεσά-
δες...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πεσικεσάδες ; τί κάνανε αὐτοί πάλι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θά στό πῶ, ἀφοῦ πρῶτα θυμηθοῦμε καί κανένα ἄλλο τραγουδί τῆς
παληῆς Ἀθήνας.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' ἔχομε ἕνα περίφημο πού ἐχάλασε κόσμο γύρω στά 1910 ἐδῶ καί
ἑξήντα χρόνια. Τήν θάλασσα λεβεντοπνίχτρα. Ἡ κλειώ θά μᾶς τρα-
γουδήσῃ αὐτό τό ὠραιότατο πραγματικῆ θηλασσινῶ τραγουδί.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μ' συνοδεία πιάνου)
 θάλασσα λεβεντοπνίχτρα
 θάλασσα φαρμακερή
 σύ πού κάνεις τό νησί μας
 πάντα μαῦρα νά φορῆ
 Δέν ἐχόρτασες ἀπόμη
 θά λασσα τόσον καιρό
 ἀπό τᾶ κορμιᾶ πού τρώει
 τ' ἄλμυρό σου τό νερό
 θάλασσα... τ' ἄλμυρό σου τό νερό.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τώρα φτάνομε στούς πεσικεσάδες... " Ζῶω μανία ν' ἀκούσω αὐτό
τό εἶδος τῆς ἀπάτης.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁ πεσικεσᾶς ὁροῦσε κυρίως τόφθινόπυρο ὅταν ἄρχιζαν τᾶ πρῶτα
κρῖα. Παραφύλαγε ἔξω ἀπό τό σπίτι τόν ἀθηναῖο πού ἔβγαινε γιά
τό γραφετό του ἢ γιά τό μαγαζί του. " Ἄν τυχόν τόν ἔβλεπε νά
βγαίνη χωρίς ἐπανωφόρι, σέ λίγη ὥρα πλησίαζε στό σπίτι κρατῶν
τας ἕναν ὀρμαθῶ μπαρμπούνια νά ποῦμε, ἐπίεζε τό κουδοῦνι
καί ἔλεγε στήν ὑπηρέτρια : Ὁ κύριος τάδε, στέλνει αὐτά τά

φάρια και μου ειπε να του παω το πανωφορι του γιατι κρυωνε...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Τώρα καταλαβαινω. Με το πεσπέσι ο απατεων επαιρνε το πανωφορι του κυριου... Οι πεσπεσάδες... δεν θα ητανε ο,ως πολλοι αυτοι οι τυποι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Οχι βέβαια, μα δεν ητανε και ειδικη τάξις. Κι' ένας άλλος πατερ γάρης, σε ωρα που δεν ειχε δουλειά να κάνη, χρησιμοποιουσε το κολπο του πεσπεσά... Υπηρχαν και οι λαδάδες...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Οι λαδάδες πάλι τι κάνανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ειχανε δυο τενεκέδες σφραγισμ'νους, που δηθεν περιείχανε λάδι αγνό, αγουρόλαδο από την Κέρκυρα όπως λέγανε ή από την Κρήτη.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Καλά, ή νοικοκυρά που τύχαινε ν' αγοράση τον τενεκέ δεν φρόντιζε να εξακριβήη τι ειδους λάδι ειχε ο τενεκές ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Βεβαίως, άλλως τε ο πωλητής μ' αυτόν τον ορο εδινε το λάδι του. Νά το δοκιμάσετε μαντάμ... "Ανοιγε το βούλωμα του τενεκέ και εβγαζε λίγο λάδι. Θαυμα λάδι, ελεγε ή νοικοκυρά και εφόραζε τον τενεκέ.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Και που ειναι ή απάτη ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

'Ο τενεκές ειχε μέσα νερό και μόνο επάνω ειχε λάδι που όπως ξέρεις επιπλέει στο νερό. "Ετσι, εν καμιά δηθεν εξυπνη νοικοκυρά -αναποδογύριζε τον τενεκέ για να τον ανοίξη από κάτω, πάλι το λάδι ερχότανε στην επιφάνεια... "Υστερα από δυο τρεις μέρες το λαδάκι της επιφανειας σωνότανε και... υπηρχε το νερό.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Τρέχα πιάστονε τον λαδά... Και Δημήτρη μου, αντιλαμβάνομαι κι' εγώ ότι ή αφέλεια δημιουργει τους απατεωνες. "Αν δεν ητανε τόσο χαζός ο κόσμος, τά θύματα της εύπιστίας και της απάτης θα ητανε ασφαλώς λιγώτερα. Κι' εκείνη την =εποχή, όταν οι άθηναίοι μαζευόντουσαν κατά εκατοντάδες για να ιδουν έναν χαρταετό που θ' άμολούσανε από το καμπαναριό της 'Αγίας Ειρήνης δυο επιτήδειοι, ο κόσμος ητανε πολύ πιο αφελέστερος από σήμερα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ θέλεις νά πῆς ὅτι ὁ κόσμος ξύπνησε σήμερα ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δέν ξέρω ἂν ξύπνησε τελείως, γιατί ἡ εξυπνάδα δέν μοιράζεται ἀπό τήν φύσι μέ δικαιοσύνη. Ἄλλε παίρνει περισσότερη καί ἄλλος λιγώτερη...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σ' εὐχαριστῶ ἐν μέρους τῶν ἐξύπνων Γιάγκο...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἔλα τώρα καί δέν τό εἶπα γιά σένα... ἔξυπνε. Ὅμως δέν μπορούμε νά μῆν παραδεχτοῦμε ὅτι οἱ σύγχρονοι ἄθηναῖοι δέν εἶναι πιά ἀφελεῖς ὅπως πρῶτα. Γιά θυμήσου τί λέγαμε ἄλλοτε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιά ποῖό πράγμα ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γιά τήν Λουλούκα, τό παλιό ἐκεῖνο τραγοῦδι τοῦ 1900. Ἡ φτώχεια τοῦ κόσμου ἦτανε μεγάλη. Καί μερικοί χασάπηδες τῆς ἀγορῆς, τῆς Νετρικῆς Ἀγορῆς ἐννοῶ, γιά νά πουλήσουν κρέας, ἀγκαζάρανε μουσικοῦς νά παίζουν ἔξω ἀπό τά χασάπικα γιά νά μαζεῦεται ὁ κοσμάκης ἐκεῖ καί ν' ἀγοράσῃ κρεῖας μετά μουσικῆς. Καί μάλιστα, εἶχαν βγάλει τό βωδινό κρέας : Λουλούκα, διότι οἱ μουζικάντες ἐκεῖνοι δέν παίζανε τίποτε ἄλλο ἀπό τό πασίγνωστο τότε τραγοῦδι τῆς Λουλούκας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἔτσι εἶναι. Καί καλῶς ἔκανες πού τό θυμήθηκες αὐτό γιά νά ξανακούσωμε ἄλλη μιᾶ φορά τό τραγοῦδι τῆς Λουλούκας. Σκέφου ὅτι ἐγαλουχήθηκε μιᾶ ὀλόκληρη γεννεά μ' αὐτό τό τραγοῦδι.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἄς μᾶς θυμίση λοιπόν ἡ καλή μας φίλη Κλειώ, τήν περιλάλητη Λουλούκα τοῦ 1900.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Γλυκῆ λογάνια ἔω νά σου πῶ
γιατί Λουλούκα μου σέ ἀγαπῶ
στήν πονεμένη μου καρδιά
θέλω νά βρῶ παρηγοριά
Σεα λόγια σου πιστεῦω
Λουλούκα σέ λατρεύω
ἔλα νῆν γίνεσαι καπιᾶ
Λουλούκα μου γλυκειά...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἡ Λουλούκα... τί μοῦ θυμήθηκες Γιάγκο... Πήγαμε ἑξήντα χρόνια πρῖν μέ τήν κλασσική ἐκεῖνη Λουλούκα. Ὅμως τά χρόνια φεύγουνε

Γιάγνο καί σήμερα οί άθηνατοί δέν πένε νά φωνίσουνε κρέας
 μέ τό μοτίβο τής δουλούκας, ούτε μέ τή τηλεόρασι άκόμη.
 Σήμερα ό πελάτης έχει ανάγκη τόν χασαπη καί τόν παρακαλεϊ...
 "Έτσι εΐναι Γιάγνο... "Ομως τί τάθέλομε αύτά ; Τό γεγονός
 εΐναι ότι ή ώρα μας πέρασε καί διακόπτομε τήν πέρ λα μας
 άναγκαστικώς.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ — Εά τά ξαναπούμε πάλι τήν έρχόμενη Κυριακή

ΟΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν Εδία πάλι ώρα.